

ПРАКТИЧНА РОБОТА №5
ПРАВИЛА ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКИ. НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ
ПРИ УРАЖЕННІ ЕЛЕКТРИЧНИМ СТРУМОМ

5.1 Правила електробезпеки

Електробезпека – система організаційних та технічних заходів і засобів, що забезпечують захист людей від шкідливої та небезпечної дії електричного струму, електричної дуги, електричного поля і статичної електрики.

Електроустановки – машини, апарати, лінії електропередач та допоміжне обладнання (разом зі спорудами та приміщеннями, в яких вони розташовані), призначені для виробництва, перетворення, трансформації, передачі, розподілу електричної енергії та перетворення її в інші види енергії (Згідно з Правилами улаштування електроустановок).

Правила електробезпеки:

1. Виконувати роботу дозволено лише при повній відсутності напруги. Для цього необхідно здійснити відключення електроустановок від джерела живлення, вимкнувши автоматичні вимикачі в щитку.
2. Здійснити заходи, що усувають можливість вмикання апаратури.
3. Встановити знаки безпеки, огороження біля відкритих струмопровідних частин, до яких можливе доторкання людини.
4. Приєднати тимчасове переносне заземлення.
5. Працювати потрібно тільки в зручному одязі, що не сковує рухи.
6. При виконанні висотних робіт необхідно використовувати спеціально призначені для даних робіт козли та помости.
7. Працівники, які пов'язані з роботою в електроустановках повинні користуватися тільки якісними та цілими сертифікованими засобами

індивідуального захисту, які повинні перевірятися оглядом перед кожним їх застосуванням, а також періодично через кожні 6...12 місяців.

5.2 Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом

Сучасна медицина має численні засоби надання допомоги ураженим електричним струмом, але всім, хто працює з електричними установками, необхідно знати, як швидко надати потерпілому першу домедичну допомогу. Насамперед треба звільнити потерпілого від дії струму. Потерпілий через мимовільне скорочення м'язів, можливо, не зможе самостійно цього зробити. Необхідно відключити установку рубильником, зняттям або виверненням запобіжників. Якщо такої можливості немає, необхідно перерубати окремо кожен провід або накоротко замкнути і заземлити проводи електроустановки.

Якщо одяг потерпілого сухий, то необхідно відокремити його від струмопровідних частин, діючи при цьому однією рукою, тримаючи другу руку за спиною або в кишені (інакше руки можуть одночасно доторкнутися до двох точок із різними потенціалами). Якщо одяг потерпілого вологий, то на нього слід накинути гумовий килимок або суху тканину, а потім звільнити від дії струму. У таких випадках, той, хто надає допомогу, повинен використовувати гумове взуття, діелектричні рукавички, ізолюючі підставки або сухі дошки.

Заходи першої домедичної допомоги постраждалому залежать від його стану. Якщо потерпілий у свідомості, але був непритомний або впродовж якогось часу перебував під дією струму, то до прибуття лікаря його слід зручно вкласти, розстебнути одяг і забезпечити повний спокій. Якщо неможливо швидко викликати лікаря, потерпілого необхідно терміново доставити в лікувальний заклад.

Якщо потерпілий перебуває в несвідомому стані, але його дихання і пульс стійкі, то в очікуванні лікаря його потрібно зручно укласти, розстебнути одяг і пояс та забезпечити доступ свіжого повітря.

Якщо потерпілий не проявляє ознак життя (немає дихання і серцебиття, зіниці розширені і не реагують на світло), то в очікуванні лікаря треба негайно приступити до штучного дихання і масажу серця. У цьому випадку потерпілого треба покласти на горизонтальну поверхню, розстебнути одяг, закинути голову, за необхідності за допомогою хустки або марлі звільнити порожнину рота від слизу і крові, а потім через марлю або носову хустину провести штучне дихання способом «із рота в рот». При кожному вдуванні грудна клітка потерпілого повинна розширюватися. Одночасно з штучним диханням доцільно проводити масаж серця. Для цього той, хто надає допомогу, накладає обидві руки на ділянку, розташовану на два пальці вище м'якого кінця грудини, і швидким поштовхом руками натискає на грудину так, щоб її кінець змістився вниз на 3-4 см, повторюючи поштовхи через 1 секунду і чергуючи штучне дихання з натисканням на грудну клітку (після двох глибоких вдувань у рот – 15 натискань на грудну клітку з частотою 1 раз за секунду).

Штучне дихання і масаж серця потерпілому треба робити до повернення свідомості, ознаками чого є відновлення регулярного пульсу, звуження зіниць і реакція на світло, спроба поворухнути кінцівками. Цей процес може бути тривалим.